

ПЛАН
«П+П»

стор 3

КАБМІН ПЕРЕТВОРИВСЯ
НА «ОДНОРУКОГО БАНДИТА»

стор 5

ДОМАШНЄ НАСИЛЬСТВО:
ЧОМУ ДЕРЖАВА БЕЗСИЛА?

стор 6

ВОЄННИЙ СТАН НАБЛИЗИТЬ ПЕРЕМОГУ

У квітні спливе три роки, як на Донбасі розпочалася антитерористична операція. Ми добре пам'ятаємо, як під час своєї передвиборчої кампанії нинішній президент Петро Порошенко говорив, мовляв, АТО не може тривати два-три місяці — вона триватиме години. Та, схоже, з обранням на вищу керівну посаду в державі Порошенко забув свою обіцянку. Втім, часто здається, що пам'ять у нього трохи дівоча.

У 2014 році президент довго носився зі своїм мирним планом, а потім — зі «славнозвісними» Мінськими угодами, раз по раз повторюючи, що альтернативи їм немає. Тобто, за цією логікою, потрапивши до кімнати без вікон і дверей, треба просто битися головою об стіни?

За три роки наша держава не зробила найголовнішого — не визнала, що в нас дійсно йде війна! За весь цей час глава держави так і не наважився оголосити воєнний стан (ВС) на окупованих територіях Донбасу. Але ж

тільки так ми можемо офіційно заявити на весь світ, що Росія на нас напала і окупувала частину нашої території. Тоді б нарешті припинилися спекуляції навколо того, що в Україні триває громадянський конфлікт. Натомість ми продовжуємо торочити про «регулювання ситуації на Донбасі». І це вже якась шизофренія, бо в нас немає «ситуації» — у нас точиться війна!

Насправді «президент миру» Петро Порошенко безліч разів обіцяв оголосити воєнний стан у разі подальшої ескалації конфлікту.

29 грудня 2014 року: «Що ми будемо робити, якщо відбудеться вихід із мирного процесу? Можу вам обіцяти, що воєнний стан буде запроваджений негайно... моїм указом, рішенням РНБО, які будуть передані до ВР, як тільки почнуться перші наступальні операції від лінії зіткнення. Ніхто не буде вагатися жодної хвилини».

5 лютого 2015 року: «Якщо конфлікт наростатиме, то я готовий оголосити воєнний стан по всій країні, і парламент його підтримає».

11 лютого 2015 року: «І я, і уряд, і Верховна Рада готові до прийняття рішення про запровадження воєнного стану на всій території України... Я в жодному разі не буду зволікати з цим рішенням, якщо безвідповідальні дії агресора призведуть до подальшої серйозної ескалації конфлікту!»

14 лютого 2015 року (за кілька днів було Дебальцеве): «Ще до Мінська на засіданні Кабміну я попередив, що якщо миру не буде, нам потрібно буде приймати дуже важке, але необхідне рішення про запровадження воєнного стану... Ще раз наголошую: тоді воєнний стан буде оголошений не лише в Донецьку та Луганську, а й по всій країні».

24 квітня 2015 року: «Якщо українські війська будуть атаковані, ми зможемо зробити все можливе для того, щоб забезпечити їх захист. Негайно буде запроваджений воєнний стан. Я внесу до парламенту відповідний законопроект, і країна дуже швидко перейде на воєнні рейки».

28 травня 2015 року: «Ключова позиція: якщо перемир'я порушать, перейдуть лінію зіткнення, організують наступ на українські Збройні сили, в ту саму мить я підпишу указ про запровадження воєнного стану, який буде переданий до парламенту... І в мене немає жодних сумнівів, що вже протягом кількох годин воєнний стан діятиме, і Україна продемонструє світові свою готовність до війни, до перемоги і оборони».

18 серпня 2016 року: «У випадку загострення ситуації на сході та в Криму змушені будемо запровадити воєнний стан і оголосити мобілізацію».

Тобто з цих висловлювань можна зробити висновок, що ніякої ескалації немає? Що перемир'я не порушувалося сотні разів? Можливо, українцям війна взагалі примаїлилася?

(Закінчення на стор. 2)

Потрібно зробити крок до миру

Лідер фракції «Батьківщина» Юлія Тимошенко вважає, що обов'язок президента — запровадити воєнний стан у разі загрози військової агресії. Про це вона заявила в ефірі телеканалу «112 Україна».

«Конституція України, стаття 106, прямо говорить про те, що це не факультатив, це не право — це обов'язок президента. Якщо є загроза військової агресії, необхідно запроваджувати воєнний стан або в усій країні, або на тій території, яка може бути атакованою», — заявила Юлія Тимошенко.

Тимошенко зазначила, що допоки не оголошений воєнний стан, неможливо створити ставку головнокомандувача, почати масштабні процеси в Гаазькому трибуналі за вчинені злочини проти людства. Також Україна не може подати позов за нанесені країні колосальні збитки.

«Наших військових, які змушені захопити машину на окупованій території або в «сірій зоні», чи, наприклад, у якомусь будинку організувати центр спостереження за територією або протидії агресору, іноді подають як мародерів. Практично наші солдати сьогодні ходять під кримінальною статтею, поки немає воєнного стану», — заявила Тимошенко.

На думку лідера «Батьківщини», без воєнного стану на окупованих територіях і в прилеглий до неї «сірій зоні» неможливо консолідувати державу і всі її функції підпорядкувати захисту. «Тому країна розпорошена, не організована, не скоординована. І тому — Іловайський котел, Дебальцевський котел і так далі», — додала Юлія Тимошенко.

«Воєнний стан — це не мобілізація, тому що мобілізація і так проводиться. Це не позбавлення прав людей. На окупованій території у людей немає прав. Воєнний стан — це крок до миру, це абсолютний захист людей на окупованій території і в «сірих зонах». Це можливість консолідувати всі ресурси і можливість держави», — заявила вона.

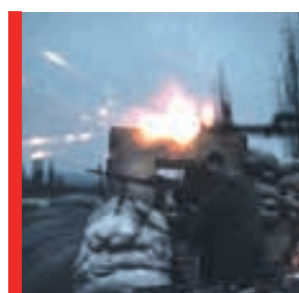
Разом із тим Юлія Тимошенко закликає українців об'єднатися, щоб не дати чинній владі провести вибори на Донбасі під час війни. Політик висловила занепокоєння тим, що «ескалація питання про проведення виборів на окупованому Донбасі до завершення війни розпочалася з новою силою».

На її думку, категорично не можна допустити проведення волевиявлення під час війни, оскільки це може призвести до того, що на ключові посади в місцевих органах влади придуть терористи, вбивці, підконтрольні РФ.

«Якщо українська влада погодиться проводити вибори під час війни, це означатиме, що ми втратили країну. Тому що після реінтеграції такого Донбасу в Україну будуть проведені парламентські та президентські вибори, і всі ми потрапимо під повний і вже напіввійськовий контроль країни-окупанта. Якщо ми як народ хочемо мати свою Батьківщину, землю, сьогоднішня і майбутня, хочемо мати дітей у щасливій країні, нам усім потрібно об'єднатися, щоб не дати владі дозволити провести вибори на Донбасі, поки там йде війна», — заявила парламентар.

Воєнний стан наблизить перемогу

ЗА ТРИ РОКИ НАША ДЕРЖАВА НЕ ЗРОБИЛА НАЙГОЛОВНІШОГО — НЕ ВИЗНАЛА, ЩО В НАС ДІЙСНО ЙДЕ ВІЙНА! ЗА ВЕСЬ ЦЕЙ ЧАС ГЛАВА ДЕРЖАВИ ТАК І НЕ НАВАЖИВСЯ ОГЛОСИТИ ВОЄННИЙ СТАН НА ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ ДОНБАСУ

(Закінчення.
Початок на стор. 1)

Водночас сам Порошенко та близькі до нього політики часто наводили докази щодо того, чому воєнний стан категорично не можна запроваджувати. Але їхні аргументи більше схожі на дитячі жахачки. Перша і найстрашніша теза: воєнний стан діятиме на території усєї країни, а це означає суттєве обмеження прав і свобод.

Влітку 2015 року президент говорив: «Попри політичний тиск з усіх боків, попри те, що цей режим (ВС. — Прим. авт.) значно більше влади дає особисто мені, не міг на це піти. Я

розумів, яким шоком і випробуванням це стане для моїх співвітчизників».

Порошенко пояснив, що не міг допустити, щоб в Україні були дозволені цензура, заборона партій, обмеження на пересування, комендантські години, загальна мобілізація, конфіскація та інші параметри воєнного стану.

«Ми плакаємо демократію, бо ми в неї віримо, тому що вона є нашою цінністю. Україна може існувати лише як демократія. Інакше нас не буде. Авторитарна Україна залишиться без підтримки світу, втратить одну з ключових відмінностей від Росії і стане її здобиччю», — заявив Порошенко.

КОМЕНТАРІ ЕКСПЕРТІВ

«Владі все одно доведеться брати на себе політичну відповідальність»

Віктор НЕБОЖЕНКО,
політолог,
директор соціологічної служби
«Український барометр»:

«Люди, які отримали владу в 2014 році, сподівалися домовитись із Росією. Так з'явилася АТО, а згодом були підписані Мінські угоди. Насправді якби тоді оголосили воєнний стан, усього б цього не було».

Не думаю, що президент нині зважиться на такий крок (йдеться про запровадження воєнного стану лише на окупованих територіях). Але рано чи пізно постане питання про звільнення Донбасу, і тоді вже статус АТО не працюватиме. Тож владі доведеться брати на себе політичну відповідальність і врешті-решт називати речі своїми іменами.

У цьому сенсі чудово розумію Юлію Тимошенко, яка після своєї поїздки до США знову підняла тему запровадження ВС. Адже вона повинна була пояснювати «миролюбність» української влади.

Якщо пригадати, то в деяких країнах анти-терористичні операції тривали впродовж десятиліть. Так було на Філіппінах, у Колумбії. Але там був саме внутрішній конфлікт. Тим часом як частину нашої території окупували російські

війська. Тому потрібно говорити не про АТО, а про воєнний стан!

Запровадження ВС на окупованих територіях допомогло б також у питанні посилення санкцій проти РФ, стало б інструментом у боротьбі з російською пропагандою. А ще це дозволило б реквізувати російську власність в Україні, а отримані кошти витратити на оборону країни.

Влада нам говорить, мовляв, з воєнним станом нам МВФ не дасть кредитів, нам не бачити безвізу... Але Міжнародний валютний фонд і без того не дає грошей, і не через війну, а через корупцію. Та й безвізу чекати годі, поки ми не контролюємо понад 400 кілометрів власного кордону. Насправді нам потрібне зовсім інше — воєнно-політична угода з Канадою, США, Британією про ленд-ліз, допомогу Україні у боротьбі з РФ!»

«Треба поставити крапки над «і», назвати речі своїми іменами»

Олег СААК'ЯН,
політолог, голова Єдиного
координаційного центру:

«Воєнний стан мав бути оголошений ще 2014 року. Тоді б ми вголос могли говорити про зовнішню інтервенцію».

До речі, багато хто з моїх західних колег (навіть ті, хто добре розуміє, що в нас відбува-

ПОРОШЕНКО ТА БЛИЗЬКІ ДО НЬОГО ПОЛІТИКИ ЧАСТО НАВОДИЛИ ДОКАЗИ ЩОДО ТОГО, ЧОМУ ВОЄННИЙ СТАН КАТЕГОРИЧНО НЕ МОЖНА ЗАПРОВАДЖУВАТИ. АЛЕ ЇХНІ АРГУМЕНТИ БІЛЬШЕ СХОЖІ НА ДИТЯЧІ ЖАХАЧКИ

Але ж українці в стані шоку живуть уже кілька років! Та й про авторитаризм в Україні дискутувати можна доволі довго.

Насправді ж Закон України «Про правовий режим воєнного часу» чітко регламентує це питання. Зокрема, стаття 1 визначає, що «воєнний стан — це особливий правовий режим, що вводиться в Україні або в окремих її місцевостях у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності...». Для чого зайве лякати всю країну?

Можна також пригадати цілу низку інших жахачок: Міжнародний валютний фонд не дасть нам грошей, Україні не дадуть безвізовий режим, інвестори до нас не придуть. А нам же треба розбудовувати економіку! Але який інвестор захоче працювати в одній з найкорумпованіших країн світу? І, власне, навіщо це йому?

Тож абсолютно очевидно, що влада просто патологічно боїться запровадження воєнного стану. Звичайно, куди легше було піти на підписання Мінських угод. Весь час товкмачити про їхню імплементацію, при цьому чітко розуміючи, що виконувати умови угоди Росія не збирається, а Україна просто не може. І тим часом безперестанку переконувати, що військового шляху вирішення ситуації немає. А це легше невтомно закликати світ вплинути на РФ, постійно просити допомоги...

Значно складніше бодай щось зробити самим. Але факт залишається фактом: ніхто за нас війну не виграє!

Сторінку підготувала Яна ДЖУНГАРОВА

Підконтрольні бойовикам та російським найманцям райони Донецької та Луганської областей відтепер не можна називати окупованими. Кабінет міністрів, а трохи пізніше й депутати пропрезидентської фракції через майже три роки війни наполягають на тому, що ОРДЛО перебувають «під ефективним контролем Російської Федерації». Мовляв, саме цей термін використовується у міжнародних документах та під час оформлення позовних заяв до судових інстанцій. Проте експерти вважають, що запровадження в ужиток цього терміну, яке дивним чином співпало з ліквідацією бойовика Гіви, є ще одним етапом плану Путіна щодо України, і чинний президент нашої держави грає у його реалізації не останню роль.

ПІД «ЕФЕКТИВНИМ КОНТРОЛЕМ РОСІЇ»

Першу ластівку щодо просування терміну «ефективний контроль» запуснув заступник міністра з питань тимчасово окупованих територій Георгій Тука. Ще наприкінці січня він заявив: «З точки зору закону, Росія здійснює ефективний контроль на Донбасі».

Пізніше профільне міністерство навіть оприлюднило інфографіку, що демонструє різницю між окупацією і «ефективним контролем».

А нещодавно в хід пішла «важка артилерія» — в ефірі програми «Свобода слова» народний депутат від БПП Ірина Луценко, яка є не лише дружиною генпрокурора, а й головним претендентом на роль керівника фракції, розмахуючи папірцями, також просувала тезу щодо того, що окуповані території Донбасу такими називати не можна.

«Чому? В міжнародних документах, в міжнародних організаціях, у міжнародних судах, в різних резолюціях ООН, ПАРЕ та інших є три різних поняття. Я спеціально взяла довідку, щоб не бути голослівною. Три поняття: агресія, окупація і ефективний контроль», — заявила вона, навівши у приклад останню резолюцію ПАРЕ №2133 від 12 жовтня 2016 року.

гає різниця між окупацією та ефективним контролем? Окупація, на думку чиновників, це коли одна держава захоплює іншу країну чи її частину і створює там органи окупаційної влади, навіть якщо окупант не наражається на жодний збройний спротив. А ось так званий ефективний контроль — це ведення безперервних бойових дій недержавними збройними угрупованнями проти урядових сил однієї держави за підтримки іншої, без якої функціонувати ці угруповання не можуть. Ідеться про військову, економічну, політичну, фінансову та соціальну допомогу. Наприклад, Крим — це окупація, а ОРДЛО — це вже ефективний контроль.

Стан окупації визнається у силу самого факту встановлення влади державою-окупантом на захопленій території, тоді як ефективний контроль треба доводити у міжнародних судах. І кожна інстанція визначає свої критерії його доказу. Справді, термін «ефективний контроль» використовувався і в позовах Нікарагуа проти США в Міжнародному кримінальному суді, і в позові «Катан проти Молдови та Росії» у ЄСПЛ щодо функціонування шкіл з навчанням на молдовській мові на території Придністров'я. Були й інші приклади.

Проте в першому випадку ефективний контроль Штатів над «контрас» доведений не був, а в друго-

ристовується термін «ефективний контроль», вони примудрилися все перевернути. Бо це поняття в тексті використовується не лише щодо «ДНР-ЛНР», а й щодо анексованого півострова: «Що стосується Криму, військова присутність Росії і ефективний контроль були офіційно визнані російською владою».

Член Центральної Ради ГО «Українське юридичне товариство», кандидат юридичних наук, адвокат Микола Сірий у коментарі «ВВ» констатував, що підготовлені профільним міністерством матеріали про відмінність між окупацією та ефективним контролем не відповідають нормам міжнародного права і будь-якому уявленню про форми конфліктів.

«Окупація окремих районів Донецької та Луганської областей за жодних обставин не може називатися ефективним контролем. Тому що ефективний контроль — це описова категорія, яка пояснює характер окупації на захопленій території: чи там, наприклад, заохочується

на Донбасі фігурують як внутрішній конфлікт.

Він упевнений, що «ефективний контроль» почав використовуватися тільки після узгодження із президентом України, адже саме він формує зовнішню і внутрішню політику країни.

А співкоординатор громадської ініціативи «Права справа», військовий експерт Дмитро Снегирьов переконаний, що поява цього терміну свідчить про намагання влади поступово привчити українців до необхідності проведення місцевих виборів на окупованих територіях, загальної амністії та запровадження особливо-го статусу Донбасу.

«Щоб пояснити нам безвідповідальні дії влади протягом майже трьох років, коли ми не визнаємо війну війною і не розриваємо дипломатичних відносин із країною-окупантом, нині нам нав'язується термін «ефективний контроль з боку РФ». Неначе й немає ніякої окупації, а є тільки втручання Росії у моменті контролю над ситуацією на Донбасі. А це не відповідає дійсності», — пояснив експерт у коментарі «ВВ».

**ГІВИ, GOOD BYE,
А ВАС, ПЛОТНИЦЬКИЙ,
ПРОШУ ЗАЛИШИТИСЯ!**

Експерти сходяться на думці, що, на жаль, навіть у запровадженні терміну «ефективний контроль» простає послідовне виконання плану Путіна щодо України. І саме українська влада допомагає господарю Кремля втілювати його мету щодо максимального ослаблення нашої країни.

«Нова термінологія потрібна, щоб фурункул невідконтрольних територій вріс у тіло України і нищив її зсередини після проведення там місцевих виборів. Нас системно готують навіть не до федералізації, а до конфедералізації України», — наголосив Олесь Доній.

Він додав, що домовленості між Порошенком і Путіним були укладені ще до старту президентської кампанії нинішнього українського гаранта.

«Все, що ми наразі маємо, є розплатою Порошенка за президентство. Логічно, що для Путіна вигідніше, аби Україна не заявляла на весь світ про окупацію Донбасу, а розповідала натомість про ефективний контроль», — каже він.

Своєю чергою Дмитро Снегирьов констатує, що план Путіна містить, зокрема, планову зачистку лідерів бойовиків. Так, нещодавно було ліквідовано ватажка бойовиків «Гіви», трохи раніше загинув начальник так званої «народної міліції ЛНР» Олег Анащенко, в автівку якого була підкладена вибухівка, а восени торік поїздка в ліфті закінчилася фатально для одного з лідерів терористичної організації «ДНР» «Мотороли». І хоч у квазіреспубліках стверджують, ніби це робить СБУ, насправді уже навіть там усвідомлюють, що зачисткою бойовиків другої руки займається ФСБ. Проте чекати на ліквідацію Захарченка та Плотницького доведеться щонайменше до 2018 року, коли завершиться термін їхніх «повноважень».

«Наразі вони вигідні Кремлю як представники так званої обраної влади і підписанні Мінських угод. До 2018-го їм підготують заміну. Також на них скинуть зачистку «польових командирів» ОРДЛО. Наприклад, у смертях бойовиків Дрьомова, Мозгового і «Бетмена» звинувачують Плотницького», — додав експерт.

Усе це відбувається із тією метою, щоб після місцевих виборів громадяни окупованих територій мали можливість брати участь у виборах українського парламенту і президента.

«Наступний етап співпраці між Путіним та Порошенком — другий президентський термін нинішнього гаранта, якому для перемоги потрібні додаткові голоси. Нині за всіма рейтингами до другого туру виходять Тимошенко і Порошенко, що вкрай невідгодно чинному очільнику держави. Він хоче вивести в другий тур Бойка чи Рабіновича, щоб повторити сценарій Кучма — Симоненко або Єльцин — Зюганов, коли доводиться обирати між злом і ще більшим злом. Тому йому потрібен проросійський налаштований електорат, який мешкає на окупованій частині Донбасу», — пояснює Доній.

Експерт додає, що план Путіна влаштовує панівну еліту України, бо дозволяє їй залишатися при владі й набивати кишені.

«За Порошенка Україна й надалі падатиме в прірву безвиході та зубожіння, чого Путін і прагне. Тому без дострокових президентських виборів країна не має шансів на розвиток», — підсумовує експерт.

Антоніна МІРОШНИЧЕНКО

ОКУПАЦІЯ ОКРЕМИХ РАЙОНІВ ДОНЕЦЬКОЇ ТА ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТЕЙ ЗА ЖОДНИХ ОБСТАВИН НЕ МОЖЕ НАЗИВАТИСЯ «ЕФЕКТИВНИМ КОНТРОЛЕМ». ТОМУ ЩО ЕФЕКТИВНИЙ КОНТРОЛЬ — ЦЕ ОПИСОВА КАТЕГОРІЯ, ЯКА ПОЯСНЮЄ ХАРАКТЕР ОКУПАЦІЇ. САМЕ ТОМУ ЕФЕКТИВНИЙ КОНТРОЛЬ НІКОЛИ НЕ ЗАМІНЮЄ ОКУПАЦІЮ. І В СВОЇХ ПОЗОВНИХ ЗАЯВАХ УКРАЇНА МАЄ ВЖИВАТИ ТЕРМІН «ОКУПАЦІЯ» ТА «ОКУПОВАНІ ТЕРИТОРІЇ»

І хоча чинний член цієї міжнародної організації, народний депутат від «Самопоміч» Олена Сотник заявила про перевертання фактів, її слова парламентар від БПП вирішила не чути. А на запитання ведучого, які є юридичні підстави не вважати окремі райони Донецької та Луганської областей тимчасово окупованими, адже є постанова Верховної Ради від 17 березня 2015 року, яка визнає їх такими, Ірина Луценко відповіла, що, згідно з останніми рішеннями КМУ, ці території перебувають під «ефективним контролем Росії».

У чому ж, за логікою Міністерства з питань окупованих територій, поля-

му — хоч і скінчився вирокотом проти Росії, проте ми чудово розуміємо, як РФ «поважає» міжнародне право. З огляду на те, що торік Конституційний суд РФ дозволив не виконувати рішення ЄСПЛ, а потім ще Росія відмовилася від участі в роботі МКС, Україні не варто сподіватися на перемогу правосуддя, адже Кремль не дослухатиметься ні до кого.

ВІЙНА ТЕРМІНИВ

Тим часом логіка наших урядовців не вкладається в голову. Адже, спираючись на текст резолюції №2133, у якій вперше щодо України вико-

мародерство та насильство, чи держава-агресор так-сяк опікується підконтрольними регіонами. Саме тому ефективний контроль ніколи не замінює окупацію. І в своїх позовних заявах Україна має вживати термін «окупація» та «окуповані території», — підкреслив він.

Своєю чергою президент громадської організації «Центр досліджень політичних цінностей» Олесь Доній нагадав, що українська влада від початку війни демонструє розбіжності у термінології. Адже поняття «війна» нашими можновладцями використовується лише для внутрішнього попиту, а на міжнародній арені події

Кабінет міністрів 8 січня затвердив на посаду голови Національної поліції начальника департаменту карного розшуку Нацполіції 45-річного Сергія Князева. Це виходець із старої системи, який понад 20 років пропрацював у правоохоронних органах. Експерти кажуть: його призначення свідчить, що МВС під керівництвом Арсена Авакова повністю згортає курс на реформи і відкрито переходить до консервації режиму.

Що відомо про нового очільника силового відомства? У правоохоронних органах Сергій Князев працює із 1992 року. Від листопада 2014-го до липня 2015 року він виконував обов'язки начальника Головного управління Міністерства внутрішніх справ у Донецькій області, начальника кримінальної міліції. Від липня 2015-го до квітня 2016 року обіймав посаду начальника ГУ МВС України в Закарпатській області. З квітня по листопад 2016 року Князев очолював ГУ Нацполіції у Рівненській області. На посаді начальника карного розшуку Нацполіції перебував від листопада 2016 року.

«Він — кадровий поліцейський, який працював у регіонах із високим рівнем злочинності: на Закарпатті та в Донецькій області проходять значні потоки контрабанди, а в Рівненській процвітає і процвітає незаконний видобуток бурштину. Призначивши його

У фінал вийшли троє: директор Координаційного центру з надання правової допомоги Мінюсту Андрій Вишневецький, заступник голови Нацполіції з кадрових питань Костянтин Бушуєв і Сергій Князев.

«Це необ'єктивно і недемократично, що склад цієї комісії визначає міністр внутрішніх справ. Однак треба віддати йому належне, бо чинним законом про Нацполіцію взагалі не передбачено, що кандидатів на главу відомства обиратиме якась комісія, тож міністр МВС міг сам визначити претендента на цю посаду і внести його на розгляд Кабміну.

Аваков, з одного боку, вирішив нібито піти назустріч очікуванням суспільства, а з іншого — переніс відповідальність за результати призначення із себе на конкурсну комісію. Загалом Аваков зіграв у таку собі політичну гру, щоб, прикриваючись рекомендаціями конкурсної комісії, призначити

Повернення старої гвардії

Члени консультативної комісії сходяться на думці: Князев — найбільш консервативний із трьох кандидатів, які дійшли до останнього етапу відбору, з точки зору поглядів на діяльність та розвиток Нацполіції.

ноїдзе звільнилася через пасивність МВС — усі її задуми та ідеї так і залишилися на папері. Призначення Князева, людини із системи, є свідченням зміни бачення Аваковим діяльності поліції», — зазначає експерт.

Він підкреслює: хоча реформування МВС не є серед пріоритетів у новопризначеного глави відомства, суспільство продовжує очікувати на новачку.

«Бо окрім того, що в нас з'явилася патрульна служба, жодних змістовних змін у діяльності поліції порівняно з міліцією не відбулося. Хіба що пошили нову форму і перейменували деякі департаменти. Тобто насправді це не реформа, а початкові кроки до неї. І на цьому, очевидно, все зупиниться».

Зараз потрібно було б реформувати службу дільничних інспекторів — вона має активно взаємодіяти з громадянами, а не збирати з них побори, як міліція.

Незрозуміло, чи покращиться професійна підготовка поліцейських. Можливо, деякі ідеї Деканоїдзе були занадто радикальними і не могли бути реалізовані. Та нині можуть впасти в іншу крайність — повністю законсервувати систему. Золота середина міститься між цими двома крайнощами, і вона полягає у виваженому реформуванні відомства. Надії на те, що, піднявши виконавську дисципліну, можна побороти злочинність, — це ілюзія», — каже Малишев.

Експерт центру політико-правових реформ Олександр Банчук зауважує: головне, щоб під ке-

ЯКБИ ПІВТОРА РОКУ ТОМУ НАЦПОЛІЦІЮ КЕРУВАВ КНЯЗЕВ, ТО НІЯКОЇ ПАТРУЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ВЗАГАЛІ Б НЕ БУЛО. ЦЕ — ВИХОДЕЦЬ ІЗ МІЛІЦЕЙСЬКОЇ НІШІ, ВІН НЕ СХИЛЬНИЙ ДО НОВАЦІЙ

очільником Національної поліції, суспільство не проінформували, як успішно він боровся з цими явищами», — зауважує народний депутат від фракції «Батьківщина» Ігор Луценко.

Кандидатуру Князева на розгляд уряду вніс голова МВС Арсен Аваков. А для нього, своєю чергою, претендентів на посаду голови відомства в кілька етапів обирала консультативна конкурсна комісія. З її складом, до слова, визначився безпосередньо Аваков. Так, до комісії увійшли: журналіст Віталій Портников, директор програмної ініціативи фонду «Відродження» Роман Романов, правозахисник Євген Захаров, а також троє экс-поліцейських — із Данії, Канади та США.

найзручнішого для себе кандидата», — каже «ВВ» член експертної групи «Поліція під контролем» Борис Малишев.

На його думку, виникають питання щодо прозорості та відкритості проведення цього конкурсу: «Опрацювання комісією документів, співбесіди з кандидатами відбувалися кулуарно, без доступу громадськості. Хоча це потрібно було афішувати, особливо коли залишилося десятеро кандидатів».

До речі, досі ми не бачили жодних документів, які подали фіналісти конкурсу: мотиваційних листів, планів реформи поліції, загалом бачення, як вони збираються долати виклики, які стоять перед відомством».

«Я не хотів би, щоб стосовно цього призначення були ілюзії і надмірні очікування. Князев раніше очолював кримінальний розшук. Я не думаю, що на його попередній посаді були якісь пе-

АВАКОВ ЗІГРАВ У ТАКУ СОБІ ПОЛІТИЧНУ ГРУ, ЩОБ, ПРИКРИВАЮЧИСЬ РЕКОМЕНДАЦІЯМИ КОНКУРСНОЇ КОМІСІЇ, ПРИЗНАЧИТИ НАЙЗРУЧНІШОГО ДЛЯ СЕБЕ КАНДИДАТА НА ПОСАДУ НАЦПОЛІЦІЇ

решки для вдосконалення роботи в цій частині поліцейської діяльності», — зазначив, зокрема, член конкурсної комісії Роман Романов.

На думку Бориса Малишева, такий вибір Авакова можна пояснити зміною курсу відомства.

«Ще рік тому риторика голови МВС була рішуче реформаторською: мовляв, давайте зламаємо міліцейську систему, звільнимо якомога більше колишніх міліціонерів, будемо розвивати нові інститути, зокрема, патрульну та дільничну служби. Потім був провал атестації співробітників МВС — за результатами масштабного дійства, яке тривало майже рік, звільнили лише близько 7% від тих, хто проходив атестацію. Уже тоді стало зрозуміло, що він бере курс на, так би мовити, стабілізацію правоохоронної системи, тобто навіть не планує надалі реформувати відомство».

Можна припустити, що екс-очільниця Нацполіції Хатія Дека-

Нині міністр декларує, що пріоритетним напрямом діяльності відомства має стати боротьба зі злочинністю. Та боротися з нею він збирається силами представників старої гвардії, проти якої ще недавно виступав. За таких умов на певному етапі неминуче стануть на перешкоді непрофесійність та корупційність працівників відомства, низька довіра до них з боку населення і відсутність співпраці найнижчих ланок поліції з населенням. Без продовження реформ підняти рівень розслідування злочинів та боротися зі злочинністю не вдасться», — вважає Малишев.

Він сумнівається, що Аваков і Князев будуть здатні впровадити бодай якісь зміни у відомстві.

«Невідомо навіть, які в них плани щодо патрульної служби: вони підтримуватимуть цей проект чи поступово звужуватимуть його компетенцію і відновлюватимуть ДАІ — тобто братимуть курс на контрреформу».

рівництвом Князева не згорнули хоча б ті незначні новації, які вже відбулися».

«Наприклад, більш-менш нормальну роботу патрульної поліції забезпечує те, що вона не підпорядковується обласним управлінням поліції — так званим територіальним органам. Завдяки цій автономії у патрульних інші підходи до роботи: вони не заражені вірусом корупції, відтак там загалом менше зловживань. Хоча, певно, якби півтора року тому Нацполіцією керував Князев, то ніякої патрульної поліції взагалі б не було. Це — виходець із міліцейської ніші, він не схильний до новацій. Люди, які пропрацювали понад 20 років у системі, швидше обирають стабільність і традиції, якими б поганими вони не були, ніж новаторські підходи. Тож навряд чи можна очікувати, що, наприклад, наберуть нових детективів», — вважає Олександр Банчук.

Вікторія ЧАЙКА

БЕЗ ПРОДОВЖЕННЯ РЕФОРМ ПІДНЯТИ РІВЕНЬ РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ ТА БОРОТИСЯ ЗІ ЗЛОЧИННІСТЮ НЕ ВДАСТЬСЯ

Для участі у конкурсі спочатку надійшло 70 заявок, але 24 із них не відповідали вимогам: наявність повної вищої юридичної освіти, стаж роботи у правоохоронній сфері не менше 7 років та діяльність на керівних посадах не менше 5 років.

До кваліфікаційного тестування було допущено 46 кандидатів.

«Цей конкурс виявився особистим перфомансом Авакова, — додає Ігор Луценко. — Конкурсна комісія складалася із його особистих друзів. Процедура призначення начальника Національної поліції звелася до того, що Аваков обрав свою людину, домовився з політичними партнерами і провів кандидатуру через Кабмін».

Кабмін перетворився

на «однорукого бандита»

Здається, очільник Кабміну Гройсман шкодує про те, що в нього лише дві руки. Адже нині уряд під його керівництвом правицею дає мізерні «плюшки», а лівицею — відбирає. Ех, був би він багаторукий, як індійський бог, тоді можна було б одну кінецьку залишити для милостині українцям, яку в Кабміні гордо іменують зростанням соцстандартів, а решту використовувати для витрушування і без того мізерних доходів населення. Особливо ефективний такий метод у тарифній політиці: піднімаючи тарифи, уряд намагається відібрати в населення ту допомогу, яку сам раніше нав'язав. У цьому аспекті Кабмін нагадує автомат із казино під назвою «однорукий бандит».

ЧИСТКА ЛАВ

Українці чудово пам'ятають, як після підвищення тарифів чиновники взялися вмовляти населення оформляти субсидії. А щоб масово охопити соціальною допомогою усіх страждених, навіть спростили правила її оформлення. Люди відгукнулися на заклик, оскільки щиро повірили в турботу Кабміну, адже потягнути оплату захмарних платіжок просто нереально.

За даними Держстату, торік субсидії отримували 7 677 243 сім'ї, що становить 46,6% від за-

гальної кількості домогосподарств України.

Порівняно з 2015 роком число одержувачів цього виду соціальної допомоги збільшилося на 42,4%. І тенденція стрімко зростає! Та не факт, що всіх прохачів почують.

Хоча віце-прем'єр Розенко і рвав на собі сорочки, запевняючи, що до держбюджету-2017 буде закладено не менше як 52 млрд грн на субсидії, ухвалений головний фінансовий документ країни передбачає на ці потреби 47 млрд 73 млн 700 тис. грн. На перший погляд, цифра гігант-

ЯЦЕНЮК ЗНИЗИВ НОРМУ СПОЖИВАННЯ ГАЗУ З 7 КУБОМЕТРІВ НА КВАДРАТНИЙ МЕТР ДО 5,5 КУБА, ГРОЙСМАН ПІШОВ ЩЕ ДАЛІ Й ПОСТАНОВОЮ КМУ №51 ВІД 6 ЛЮТОГО ЗМЕНШИВ ЇЇ ДО 5 КУБ. М НА 1 КВ. М

ська, проте простий арифметичний розрахунок показує, що на одне домогосподарство (за умови, що їх кількість не зміниться) перепаде 6131 грн у рік, або лише 510 грн на місяць. З огляду на те, що тільки за опалення багатьом приходять платіжки в кілька тисяч гривень, така скромна сума аж ніяк не покриє усіх витрат. Тому Кабмін взяв курс на відсіювання одержувачів субсидій.

Ще минулого року людям, які офіційно не працюють, але бажають оформити субсидію, почали зараховувати як прибуток дві мінімальні зарплати. Таку ж суму доходів визначили і для студентів, які не отримують стипендії.

Наступний етап — підвищення «мінімалки» до 3200 грн. Тепер і безробітних, за мірками держави, можна віднести до заможних людей, та й з'явиться більше приводів відмовити в отриманні держдопомоги офіційно працюючим — адже жити стало краще, жити стало веселіше, нехай навіть на папері.

Ще один механізм відсіву — верифікація соцвиплат. Незабаром інспектори завітають до всіх осель і перевірять, як живуть нахлібники держави і чи не жирують вони часом. Відмова в субсидії ґрунтуватиметься на висновках інспекторів. Навіть більше, після рішення суду сім'ям, що підпали під верифікацію, доведеться повернути держдопомогу в повному обсязі.

НЕСПОРТИВНІ НОРМАТИВИ

І ось черговий крок Кабміну до економії бюджетних грошей. Уряд пішов второваною стежкою свого «папередніка» Яценюка і ще більше скоротив соціальні норми споживання газу, електроенергії і теплової енергії. Якщо экс-прем'єр знизив норму споживання газу при індивідуальному опаленні з 7 кубо-

метрів на квадратний метр до 5,5 куба, Гройсман пішов ще далі й постановою КМУ №51 від 6 лютого зменшив її до 5 куб. м на 1 кв. м.

Також ще більше «стиснули» нормативи теплової енергії для житла з централізованим опаленням, де встановлені будинкові чи квартирні лічильники, — з 0,0548 Гкал до 0,0431 Гкал на 1 кв. м опалювальної площі на місяць в опалювальний період. Нормативи на електричну енергію для індивідуального опалення знижені з 65 кВт • год до 51 кВт • год на 1 кв. м опалювальної площі. Цією ж постановою змінили і коригувальні коефіцієнти для всіх областей України.

Зменшення соцнорм і нормативів загрожує тим, що українцям, які отримують субсидії, доведеться платити значно більше за комунальні послуги. Адже цей вид держдопомоги в нашій країні не залежить від фактичних обсягів споживання, а нараховується у межах соціальних норм. Те, що понад, доводиться оплачувати за чинним тарифом із власного гаманця.

ЗАРОБІТОК НА СУБСИДІЇ

Виправдовуючи доцільність перегляду соцнорм, уряд киває на вимоги МВФ оптимізувати бюджетні витрати на виплати субсидій і стимулювати населення до економного споживання ресурсу. Причому вимога енергоефективності жодним чином не стосується підприємств теплокомуненерго, за якими модернізація давно плаче. Економити вкотре збираються на людях!

Насправді все набагато простіше: міжнародні кредитори кажуть про монетизацію цього виду соціальної допомоги, яка мусила стартувати до кінця січня 2017 року. Терміни вже минули, а Кабмін так і не пішов далі балаканини. Адже

знайти живі гроші на компенсацію послуг ЖКГ для майже половини домогосподарств України просто нереально. Та й не збираються в уряді видавати ці гривні на руки населенню — кошти підуть підприємствам ТКЕ, чимало з яких заробляють собі додаткові «копійки» на одержувачах субсидій.

Так, користувач однієї з соцмереж Катерина Шило навела яскравий приклад наживи компанії-постачальника на сім'ї пенсіонерів. Вона нагадала слова міністра соціальної політики Андрія Рєви про те, що оплата комунальних платежів не перевищуватиме 15% від прибутку, бо ж решту суми покриє субсидія.

«При доходах сім'ї з двох осіб у 4400 грн 15% становлять 660 грн, тобто це те, що родина повинна сплачувати. Замість цього Київенерго нараховує лише за тепло і гарячу воду (без лічильника) — 2092 грн (1594 грн + 498 грн), завищивши норму споживання. І хати вони хотіли на субсидії. Точніше, вони субсидію вписують у клітинки, але не віднімають від нарахованих даних. Сподіваюсь, що ніхто не помітить. Тобто сім'я, яка отримує субсидію, повинна заплатити майже половину прибутку!» — констатувала вона в своєму пості.

Катерина також додала, що, крім оплати за рахунками від споживачів, власники компанії-постачальника додатково отримують і субсидію як компенсацію коштів, які не надійшли від людей.

«Отже, із субсидіями вони закидають у свою кишеню більше, ніж без субсидій», — підсумувала вона, заклинаючи за таку авантюру притягнути до кримінальної відповідальності Гройсмана і Яценюка, власників ТКЕ вигнати з країни, а їх підприємства націоналізувати.

Аріна МАРТОВА

Кожен день перебування на посаді прем'єр-міністра Володимира Гройсмана все більше штовхає Україну в прірву. Експерименти над людьми, які в уряді гучно називають реформами, призводять лише до поглиблення економічної кризи і зuboжіння українців. Гройсман та його команда сприймають країну як плацдарм для наживи, де прості люди — навіть не гвинтики, а зайві елементи, яких потрібно позбутися якнайшвидше. Тому єдино можливий крок із порятунку країни, що його може зробити парламент, — відправити Кабмін «людодів» у відставку.

Результати діянь Кабміну під керівництвом Гройсмана очевидні: розгул корупції, захмарні тарифи, безробіття і масова ліквідація підприємств ФОП, спровокована підвищенням мінімальної зарплати до

Відставка не за горами

3200 грн, закриття шкіл, дитсадків, поліклінік та лікарень...

Лідер ВО «Батьківщина» Юлія Тимошенко, пояснюючи необхідність відставки уряду, підкреслила, що чинний Кабмін не здатний впровадити в країні справжні зміни. Яскравий тому приклад — «фейкові реформи» стипендій та тарифів, які призвели до зростання комунальних платежів та суттєвого зменшення кількості студентів, які отримують держдопомогу.

Також політик засумнівалася у здатності чинного прем'єра провести справедливую пенсійну реформу. Вона звернула увагу на те, що «пенсії заморожені, 15% податку на пенсії залишилися, а податки на дивіденди для кланів становлять лише 5–9%».

Лідер «Батьківщини» нагадала також про те, що результатом підвищення мінімальної зарплати до 3200 гривень стало

масове згорання підприємницької діяльності. За даними Госфіскальної служби, тільки в січні 2017 року було закрито 156 тисяч ФОП.

«Сьогодні багато малих підприємств знаходяться у стадії ліквідації або вже закриті, бо їм нема з чого платити податки. Це наш середній клас, наша основа», — пояснила народний депутат.

Вона додала, що всі існуючі в Україні 43 тисячі фермерських господарств нині перебувають на межі виживання, оскільки дії нинішнього уряду їх просто добивають.

На думку лідера фракції, прем'єр-міністр і його непрофесійний уряд не можуть залишатися на своїх посадах навіть зайву добу.

«Це люди, які працюють проти України, маніпулюють свідомістю українців, знищують їх життя, при цьому подають все

під виглядом реформ», — підсумувала політик.

«Ми проаналізували дуже багато матеріалів з призначення цього Кабміну, і виявили прямі порушення Конституції», — повідомив заступник голови фракції «Батьківщина» Сергій Соболев у кулуарах парламенту.

У зв'язку з цим фракція «Батьківщина» подає до парламенту проект постанови про відставку уряду. За словами народного депутата Сергія Євтушка, навіть парламентарі з пропрезидентської фракції БПП готові підтримати ініціативу «Батьківщини».

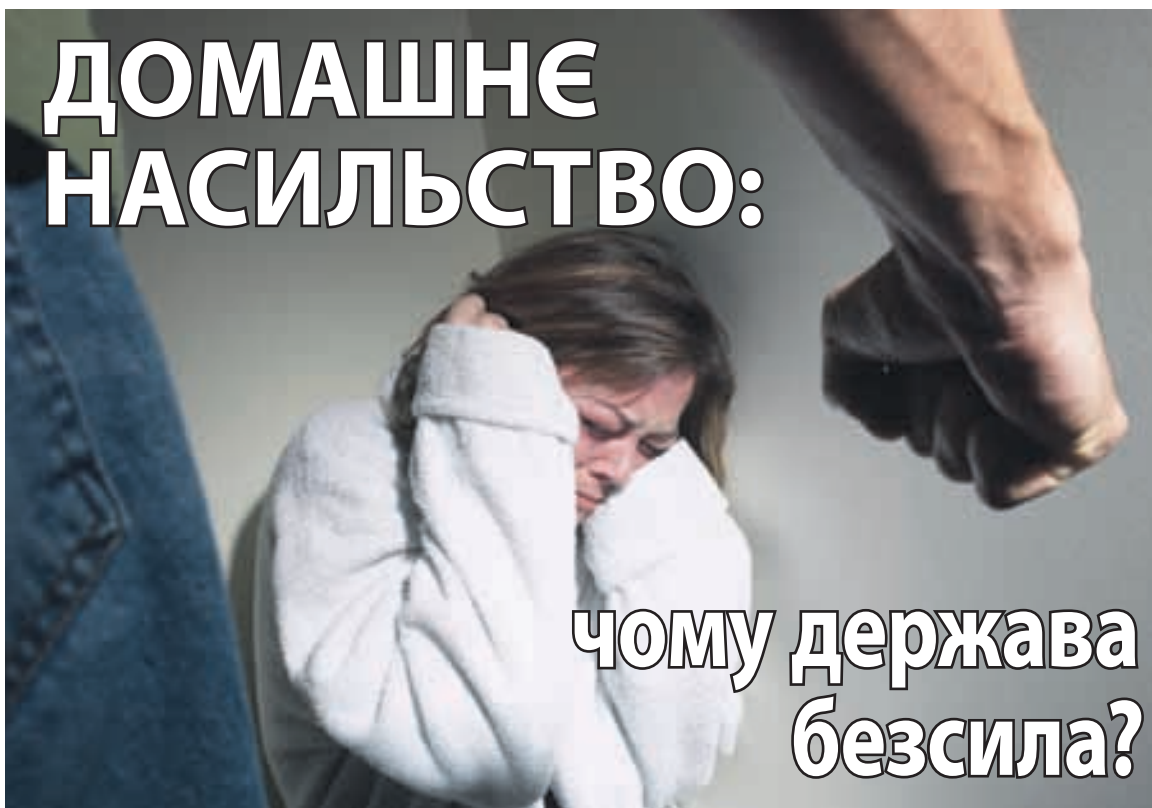
Щоправда, до 14 квітня главу Кабміну практично неможливо відправити у відставку, оскільки діє імунітет уряду, уточнив Сергій Соболев.

Але все ж варто сподіватися, що Україна переживає останні чорні дні правління Кабміну Гройсмана.

Катерина МІЦКЕВИЧ

Жертви домашнього насильства в Україні про свої проблеми воліють мовчати. У більшості випадків ті, хто зносить знущання вдома, не звертаються до правоохоронців, боячись осуду чи свого кривдника. Заяву до поліції пишуть, якщо вже дуже допекло. Але через неефективні механізми захисту потерпілих домашні тирані здебільшого залишаються непокараними. Правозахисники б'ють на сполох: в Україні необхідно ратифікувати Стамбульську конвенцію — цей міжнародний документ передбачає створення дієвої системи покарання сімейного кривдника і надання достатньої підтримки потерпілим від домашнього насильства.

Державна Дума РФ 27 січня ухвалила законопроект про переведення першого випадку домашніх побиттів з розряду кримінальних злочинів до адміністративних правопорушень. Кримінальна відповідальність настає лише для тих, хто вчинив другий і наступні акти насильства у сім'ї. При цьому навіть була відхилена поправка до закону, щоб залишити кримінальне покарання за побиття дітей, вагітних та немічних громадян.

ДОМАШНЄ НАСИЛЬСТВО:

ЧОМУ ДЕРЖАВА БЕЗСИЛА?

Згідно з даними Інституту соціологічних досліджень НАН України, 68% жінок (близько 18 млн) в Україні зазнавали знущань у сім'ї, із них 20% — часто (здебільшого це побиття чоловіком). Так, у Центрі інформації про права людини повідомляють, що в Мінсоцполітики України у 2016 році було зафіксовано 96 143 звернення щодо фактів домашнього насильства, з яких 821 — від дітей, понад 10 тисяч — від чоловіків, 85 037 звернень

ується захисний припис, чи ні. В інших країнах, до прикладу, за це відповідають окремі органи, які опікуються справами сім'ї. Вони мають реагувати на ці порушення, і якщо попереджувальні механізми не діють, то жертва насильства не мусить повторно звертатися із заявами, як це відбувається у нас, — насильника ізолюють або відправляють на лікування. Бо якщо людина постійно вдається до агресії, то це вже психологічне порушення», — каже Юлія Дузь.

Загалом ця сфера в Україні регулюється законом «Про попередження насильства в сім'ї», ухваленим у 2001 році. У ньому, зокрема, прописано, що домашнє приневolenня може бути трьох видів: фізичне, психологічне та економічне. Однак документ не дає відповідей на всі питання. Зокрема, часто жертви сімейних тиранів не підпадають під визначення «сім'я».

Міжнародні стандарти встановлює Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбі з цими явищами — так звана Стамбульська конвенція. Нині 43 країни вже її підписали і 22 — ратифікували. України, як, до слова, і Росії, немає у цьому списку. Так, минулого року Верховна Рада провалила ухвалення

Міністерства юстиції, Міністерства закордонних справ, працівників Постійної місії України при Раді Європи брала участь у розробці Стамбульської конвенції і голосувала за її прийняття.

«Текст цього документу містить і наш інтелектуальний продукт, тому тези, що начебто нам нав'язують стандарти, які неприйнятні українській ментальності, є маніпуляцією», — зазначає експерт.

Важливо, що Конвенція передбачає криміналізацію домашнього насильства.

«В законодавстві України насправді не так багато правових підстав для кримінального покарання кривдника. Тільки 4% з тих, хто торік звернувся до поліції з цією проблемою, дійшли до суду. Часто потерпілі жінки взагалі відкликають заяви, бо починають боятися: якщо годувальника сім'ї заберуть, то стане зовсім скрутно, тож нехай краще б'є».

Однак держава має дати суспільству чіткий сигнал: домашнє насильство — це злочин. Тоді кривдник не перекаладатиме провину на жертву, яка звернулася до поліції. Тобто відповідальність лежатиме на ньому, а не на потерпілій.

Загалом проблема домашнього насильства — це криза в стосунках

пілим, чого наразі в Україні немає. Причому країна мусить виконувати всі ці зобов'язання.

«Йдеться про мережу спеціальних закладів, де жертви домашнього насильства можуть отримати комплексну допомогу. В Україні нині діють близько 19 таких закладів (як державних структур, так і громадських ініціатив), проте вони відкриті й для багатьох інших вразливих категорій громадян: тих, хто не має власного житла, хто зазнав з'валтування, там можуть отримувати психологічну підтримку військові, які повернулися з АТО. Щодо покарання кривдника, то насамперед потрібна ізоляція від нього потерпілої. Нині ж його можуть певний час потримати у відділку, але він повертається озлоблений і береться з новою силою за допомогою кулаків чи психологічно тиснути на жінку», — наголошує Ірина Виртосу.

До слова, нині в Україні триває кампанія «Конвенція у подарунок» на підтримку ратифікації Стамбульської конвенції проти насильства над жінками. Організатори кампанії Amnesty International спільно з Центром інформації про права людини закликають вийти 14 лютого, у День закоханих, о 10:00 під стіни будинку комітетів Верховної Ради й вимагати від народних депутатів та президента ратифікації міжнародного документа.

Ще одна важлива інформація: потерпілі можуть телефонувати на гарячу лінію з попередження домашнього насильства громадської організації «Ла Страда Україна» за номером 0 800 500 335 (з мобільного — 386).

«Там працюють психологи та правники, які можуть надати первинну консультацію. Але в них немає можливості системно підтримувати людину — ці функції має взяти на себе держава, створивши відповідний сервіс. Потерпілій від домашнього насильства потрібна психологічна реабілітація, вона має знайти в собі сили жити без кривдника, оскільки часто потрапляє у психологічну залежність від цієї людини», — розповідає Ірина Виртосу.

Окрім того, обов'язково потрібно написати заяву до Національної поліції, і якщо були акти фізичного насильства — зняти побію.

«Це важливі докази, зокрема, для того, щоб залишити собі дитину, якщо

СТАМБУЛЬСЬКА КОНВЕНЦІЯ ПЕРЕДБАЧАЄ КРИМІНАЛІЗАЦІЮ ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА

Відповідний закон прийняли попри те, що домашнє насильство в Росії набуло масштабів епідемії. За даними Міністерства внутрішніх справ РФ, у цій країні щодня внаслідок побиття чи травм, завданих чоловіком чи партнером, помирають 40 жінок. Щороку через це втрачають життя 14 тисяч жінок. Але російська влада, очевидно, не вбачає у цьому проблеми. Так, прес-секретар російського президента Песков, коментуючи ухвалення цього закону, заявив, що «недоцільно гіпертрофувати і ототожнювати з сімейним насильством якісь незначні прояви». А спікер Держдуми назвав декриміналізацію домашнього побиття «запорукою міцної сім'ї».

«Це сигнал з боку держави: приймати і бити в родині можна — вам за це нічого не буде», — каже «ВВ» головний редактор сайту «Центр інформації про права людини» Ірина Виртосу.

Зауважимо, на жахливу ситуацію із домашнім насильством у Росії не раз звертала увагу світова спільнота, зокрема Комітет із ліквідації дискримінації щодо жінок Human Rights Watch. На це у російських чиновників відповідь проста: зі своїми справами розберемося самі.

Утім, нікого вже не дивує, що моральні правила і норми в цій країні йдуть урозрід із світовими демократичними цінностями. Тож маємо більше перейматися власними проблемами, бо для нас ця тема теж болюча.

— від жінок. У Національній поліції зафіксували інші цифри: говорять про 127 478 звернень, зокрема 982 — від дітей.

Як зауважує Ірина Виртосу, це не повна картина, бо за допомогою звертаються переважно ті, у кого вже увірвався терпець, або якщо домашні побію загрожували їхньому здоров'ю та життю, або коли на жорстокі сварки відреагували сусіди.

Як пояснила «ВВ» адвокат у сфері сімейного права Юлія Дузь, Кримінальний кодекс України не містить окремої статті щодо насильства у сім'ї.

«Певний вид відповідальності настає залежно від наслідків дій. Якщо побію носили системний характер, вони можуть підпадати під статтю Кримінального кодексу. Відповідальність за сімейне насильство прописане в Адміністративному кодексі, який передбачає покарання у вигляді попередження, штрафу чи арешту. Якщо насильницькі дії повторюються, прокурор може виходити зі зверненнями до суду про застосування захисного припису, в рамках якого сімейному кривднику можуть заборонити наблизитися до жертви, телефонувати тощо», — пояснює адвокат.

Юлія Дузь наголошує: в Україні не передбачений механізм дотримання захисного припису.

«Фактично лише потерпіла сторона може контролювати, чи вико-

законопроекту № 5294 «Про запобігання та протидію домашньому насильству», необхідного для ратифікації Стамбульської конвенції.

«Цей документ закладає основи для системної допомоги потерпілим від домашнього насильства. Однак його обговорення перетворилося на театр абсурду, бо кільком депутатам видалися дражливими слова «гендер» і «сексуальна орієнтація». Ухвалення закону вперлося в політичні моменти», — зазначає Ірина Виртосу.

Вона наголошує: Україна як член Ради Європи в особі представників

ДЕРЖАВА МАЄ ДАТИ СУСПІЛЬСТВУ ЧІТКИЙ СИГНАЛ: ДОМАШНЄ НАСИЛЬСТВО — ЦЕ ЗЛОЧИН. ТОДІ КРИВДНИК НЕ ПЕРЕКАЛАДАТИМЕ ПРОВИНУ НА ЖЕРТВУ, ЯКА ЗВЕРНУЛАСЯ ДО ПОЛІЦІЇ

між близькими людьми, і в цьому полягає складність і небезпека. Ми дуже мало про неї говоримо на загал. А примус і силування трапляються і в неблагополучних, і в заможних сім'ях, які мають статус, публічність. До того ж, Стамбульська конвенція передбачає проведення інформаційних кампаній, спрямованих на поширення думки, що про домашнє насильство говорити не соромно», — зазначає Ірина Виртосу.

Цей міжнародний документ також передбачає створення ефективної системи покарання кривдника і надання достатньої підтримки потер-

жінка наважиться на розлучення, — радить експерт. — При різних соціальних службах у роботі з молоддю також є центри надання допомоги потерпілим від насильства, де своєю чергою можуть зорієнтувати, як діяти далі. Також можна звернутися до громадських організацій. Для жертв сімейного тирана важливе спілкування з такими самими людьми, пошуку нових можливостей. З іншого боку, маємо враховувати, що потрібен час, аби у потерпілої відновилася довіра до людей, які є поруч».

Валентина РИНГЕЛЬ

РУМУНИ СИТІ ДОНЕСХОЧУ

У той час як корумпована еліта збагачується, чимало румунів бідують. Нині сотні тисяч громадян Румунії намагаються захистити свої права за допомогою протестів. Вони висловили недовіру владі.

21 грудня 1989 року, за день до свого повалення, диктатор Ніколае Чаушеску скликав у Бухаресті «велике народне зібрання». Він хотів, аби десятки тисяч людей вітали його оплесками, він намагався погасити невдоволення, що зростало у відповідь на тиранію, за допомогою підвищення заробітної плати. Коли його освистали, Чаушеску остовпів. Мільйони румунів бачили свого розгубленого диктатора в прямому ефірі — це стало сигналом до повстання.

свої наміри. Тому учасники мітингу вимагають відставки уряду і проведення нових виборів. Це наймасштабніші демонстрації від часів падіння диктатури в 1989 році.

Голова Палати депутатів румунського парламенту, очільник Соціал-демократичної партії Лівіу Драгня, якого називають головним ляльководом і фактичним правителем країни, вбачає у нинішніх акціях протесту змову. Мітинги були організовані «за лаштунками» і надто професійно,

ців триває кампанія проти глави Національного директорату Лаури Кодруц Ковесі. Нібито в тексті її кандидатської дисертації виявлено плагіат, і, мовляв, вона починала розслідування на власний розсуд. Ініціатором цієї кампанії є новоспечений медіамагнат Себастьян Гіце, який перебуває у міжнародному розшуку за відмивання грошей і вимагання.

Водночас саме завдяки послідовному переслідуванню політиків-корупціонерів назовні спливають кричущі випадки корупції. Прикладом тому є лідер Соціал-демократичної партії Лівіу Драгня.

Упродовж багатьох років він, інженер за фахом, був одним із найвпливовіших «місцевих баро-

Випадок Драгні є типовим для політичної еліти Румунії. Серед членів його партії, яка вважається символом партійно-політичної корупції, — Адріан Нестасе, колишній очільник уряду, який потрапив до в'язниці за корупцію, і Віктор Понта, прем'єр-міністр, також засуджений за звинуваченням у корупції. Але схожі випадки є і в інших партіях.

На відміну від представників політичної еліти, які часто отримують високі посади і багатство в нечесний спосіб, прості румуни живуть у тяжких соціальних умовах. Румунія — друга після Болгарії найбідніша країна — член ЄС. Понад три мільйони румунів, що становить близько третини працездатного населення, працюють за кордоном, бо не можуть прогнати себе і свої родини на батьківщині. У деяких регіонах країни живуть переважно люди похилого віку і діти, які цілковито залежать від грошових переказів своїх родичів за кордоном. Внаслідок міграції багатьох високопрофесійних працівників останніми роками значно погіршився стан галузі охорони здоров'я, у школах і університетах теж бракує кваліфікованих фахівців.

Ось чому в Румунії виник зустрічний рух. На противагу тим, хто залишає країну, чимало молодих румунів не хочуть будувати нове життя за кордоном — вони мріють жити вдома в успішній правовій державі. Це прагнення висловлюється і під час нинішніх протестів. Одне з гасел, які вигукують демонстранти, звучить так: «Ми залишаємося тут! Щезнути мусите ви!»

Кено ВЕРСЕК,
Der Spiegel, Німеччина

НА ВІДМІНУ ВІД ПРЕДСТАВНИКІВ ПОЛІТИЧНОЇ ЕЛІТИ, ЯКІ ЧАСТО ОТРИМУЮТЬ ВИСОКІ ПОСАДИ І БАГАТСТВО В НЕЧЕСНИЙ СПОСІБ, ПРОСТІ РУМУНИ ЖИВУТЬ У ТЯЖКИХ СОЦІАЛЬНИХ УМОВАХ

Фотографії цього моменту і саатиричні відео нині з'явилися в Румунії у соціальних мережах разом із зображеннями теперішніх румунських правителів. На початку року вони теж підвищили зарплатню і пенсії. І вони так само глибоко вражені масовими антиурядовими протестами. Сотні тисяч румунів вийшли на демонстрації, виступаючи, зокрема, проти планів уряду пом'якшити антикорупційне законодавство. Новий указ передбачає, що хабар до 45 тисяч євро більше не є злочином. Експерти назвали цей указ «легалізацією крадіжки чиновників і політиків».

Днями уряд на чолі з прем'єр-міністром Соріном Гріндіану тимчасово відкликав цей указ. Але попри все на вулиці вийшло ще більше людей. За повідомленнями румунських ЗМІ, в антиурядових протестах беруть участь близько 500 тисяч осіб. Половина з них безпосередньо підтримують акції на вулицях Бухареста. Багато хто вважає, що влада хоче таємно реалізувати

щоб назвати їх спонтанними, за явив Драгня. Мовляв, державні установи повинні з'ясувати, хто за цим стоїть.

Раніше він і його партійні колеги почергово звинувачували в підбурюванні населення і розколі країни журналістів, президента Клауса Йоханніса, американського фінансиста Джорджа Сороса і глав іноземних банків у Румунії.

Насправді влада недооцінює масштаб громадського обурення, викликаного корумпованістю політиків і чиновників. З одного боку, деякі румунські відомства (зокрема Національний директорат з боротьби із корупцією) останніми роками послідовно боролися з корупцією. За ґратами опинилися сотні політиків і високопосадовців, було конфісковано чимало активів. З іншого боку, зростала кількість спроб послабити антикорупційне законодавство або дискредитувати борців із корупцією.

Наприклад, у деяких румунських ЗМІ впродовж кількох міся-

нів Румунії. Був префектом і главою ради південного румунського округу Телеорман, де в нього чимало землі й нерухомості. Стосовно Драгні неодноразово провадилися розслідування за підозрою у шахрайській приватизації, обмані під час державних тендерів і підробках. У квітні торік його засудили до двох років позбавлення волі за фальсифікацію на виборах, але наразі він на випробувальному терміні. На цю мить проти нього провадиться розслідування за звинуваченням у зловживанні службовим становищем: з його відома чиновники в Телеормані виплачували зарплати фіктивним робітникам.

РУМУНЬКА ВЛАДА НЕДООЦІНЮЄ МАСШТАБ ГРОМАДСЬКОГО ОБУРЕННЯ, ВИКЛИКАНОГО КОРУМПОВАНІСТЮ ПОЛІТИКІВ І ЧИНОВНИКІВ

У Росії лопнула ще одна мильна булька

Росія плентається у хвості як за продуктивністю праці, так і за рівнем зарплат. Росіяни отримують усеремеро менше, ніж американці. До того ж їхня робота є неефективною і непродуктивною.

Про це свідчать дані організації економічного співробітництва і розвитку. Цифри невблаганні. За годину роботи внесок росіянина в ВВП країни становить лише 25,1 дол., тоді як у Люксембурзі ця цифра сягає 95,1 дол., у США — 68,3 дол., а в Німеччині — 66,6 дол. Гіршими показники є хіба лише в Мексиці (20 дол.). При цьому впродовж року росіяни працюють 1978 годин, тобто значно більше, ніж німці (1371 год.) і французи (1482 год.).

Від 1991-го до 2012 року продуктивність праці в Росії зросла на третину, а в Китаї за той самий час — усеремеро.

Ситуація у кремлівській імперії не поліпшується від сумнозвісних радянських часів. Уже тоді продуктивність праці в Сполучених Штатах була вищою учетверо. Причини російських проблем зрозумілі: застарілі технології, обладнання та погана організація праці.

Нині Росія хвалиться успіхами в своєму сільському господарстві, проте варто відзначити один факт. У цій країні середня врожайність пшениці становить всього 2,7 тони з гектара, а в Чеській Республіці — близько 6 тонн з гектара, тобто понад удвічі вище.

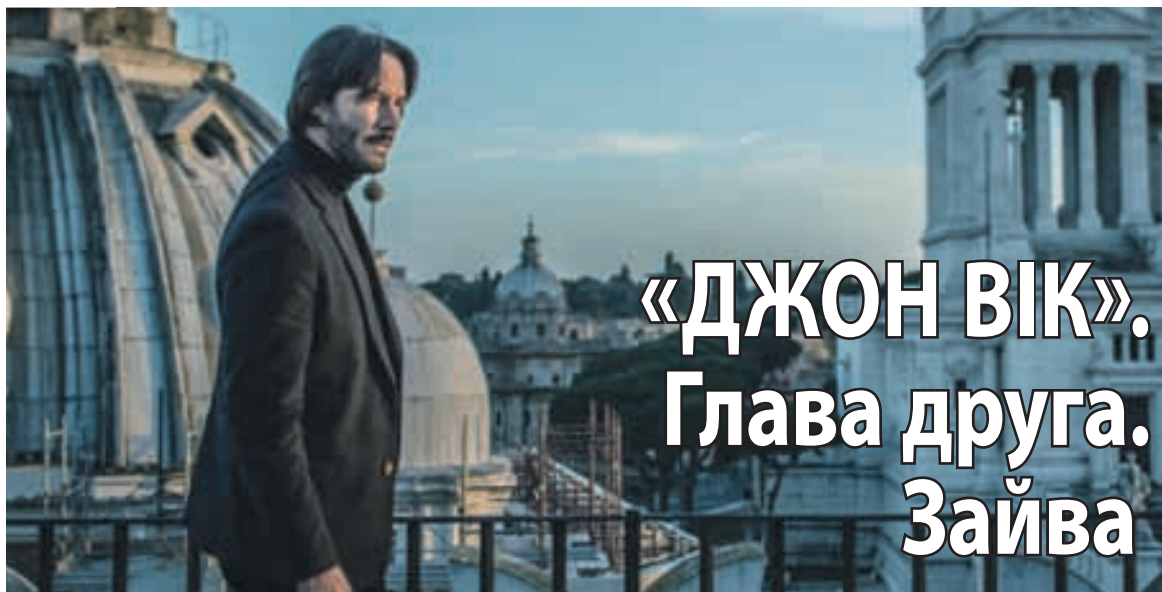
І оскільки вік заводського обладнання в Росії зазвичай перевищує за 20 років, то й результати виявляються жалюгідними.

Величезною проблемою цієї країни є також неймовірна понадзайнятість. Багато хто працює на непотрібних посадах. Так, у Москві на станції метро я помітив чергову біля ескалаторів. Якось жінка сидить внизу і дивиться, як люди піднімаються і спускаються. І в разі небезпеки вона повинна зупинити ескалатор. Варто додати, що в Празі, в Парижі та інших містах нічого подібного немає. Чому? Якщо щось трапиться, то будь-хто може зупинити ескалатор, натиснувши червону кнопку. І для цього не потрібен співробітник із зарплатнею.

Устаткування ремонтних підрозділів московського метро теж архаїчне.

Правда полягає у тому, що Росія в еру президента Володимира Путіна досягла певних успіхів, але вони стали результатом насамперед високих цін на нафту, а не модернізації країни і ефективною економікою.

Ян ЗІГЛЕР,
Parlamentní listy, Чехія

«ДЖОН ВІК». Глава друга. Зайва

У 1990-х і 2000-х буквально кожна дівчинка була закохана у відомого голлівудського актора Кіану Рівза. Тоді режисери дуже пестували Кіану, запрошуючи зніматися у найкращих картинах. Справді, такій фільмографії може позаздрити будь-який суперстар: «На гребені хвилі», «Дракула», «Швидкість», «Матриця», «Адвокат диявола», «Солодкий листопад», «Костянтин: Повелитель п'їтьми», «Будинок біля озера»... Затим актор зменшив оберти, з'явившись у кількох прохідних муві. Однак 2014 року він знявся у бойовику «Джон Вік», який став першим кроком до повернення у велике кіно. Нині нам презентували сиквел цієї картини. Шкода, та час Кіану Рівза, схоже, таки сплив.

Згідно з сюжетом, суперкілер у відставці Джон Вік (Кіану Рівз) повинен сплатити борг честі. Колись, багато років тому, він дав клятву (мається на увазі послуга в разі потреби) Сантіалу (Рікардо Скамарчіо). Натомість головний герой звільнився від тяжких кайданів кілерського світу і «вийшов на пенсію».

відчуває. Іноді ці перестрілки хотілося просто перемотати, як деякі пісні в індійському кіно.

До речі, всі трюки на екрані виконує сам актор. Це, звісно, заслуговує на повагу. Наприклад, Том Круз і Деніел Крейг теж завжди обходяться без допомоги дублерів-каскадерів.

змогли грамотно розкрити історію відставного кілера.

Утім, очевидний провал сиквела їх навряд чи турбує, бо вже відомо, що картина матиме ще одне продовження. У тріквелі Джон остаточно перетвориться на загнану жертву. Кожен кілер у світі буде прагнути вбити його. Одне сподівання на те,

ПЕРША ЧАСТИНА ЦЬОГО БОЙОВИКА ХОЧ І НЕ ПРЕТЕНДУВАЛА НА СТАТУС БЛОКБАСТЕРА, ТА ВСЕ Ж БУЛА ВЕЛЬМИ ГІДНОЮ. ЩО СТАЛОСЯ ТЕПЕР? ВІДПОВІСТИ НА ЦЕ ПИТАННЯ ДУЖЕ СКЛАДНО

Тепер же він мусить убити сестру Сантіала — Джіанну, щоб той посів її місце в таємничій гільдії убивць.

Джон Вік вкрай неохоче погоджується погасити свій кривавий борг. Для виконання цієї місії він вирушає до Рима і виконує завдання. Однак віднині полюють на нього самого. Сантіал, щоб замести сліди свого злочину, оголосив серед кілерів Нью-Йорка, що заплатить за вбивство Віка сім мільйонів доларів...

Ось так усе заплутано. Насправді потрібно мати своєрідну фантазію, щоб вигадати такий сюжет. Утім, в цьому кіно ставка зроблена на екшн. І ставка ця не зіграла.

Стрічка «Джон Вік» раз у раз нагадує безглузду комп'ютерну стрілялку в дуже гарному інтер'єрі. Усе так неймовірно, що фільм потрібно було назвати «Той, що вижив 2». Далеко Ді Капріо до Рівза! Його персонаж просто невмирущий: хоч дика ведмедиця на нього не кидалася, але скільки разів його намагалися підстрелити... Якось навіть влучили, але це для Джона Віка — не велике діло. Він наче й болу не

«Перед «Джоном Віком» я три місяці поспіль опановував різні прийоми. Але це не порівняти з підготовкою до другої «Матриці». Щоб зіграти епізод, де Нео б'ється з усіма «агентами Смітами», я тренувався упродовж шести тижнів з дев'ятою ранку до п'ятої вечора. І все заради однієї сцени!» — розповідав Кіану Рівз у одному з інтерв'ю.

І справді, «Джон Вік» у постановочному сенсі не годен ступити і в слід «Матриці». Трюки тут наче з 1990-х, а сцени з автомобілями після «Форсажу» взагалі видаються комічними. Це точно не те ретро, яке варто відроджувати.

До речі, режисером фільму став Чад Стахелскі, який був дублером Рівза під час зйомок у тій-таки «Матриці». Дивно, що маючи такий багатий досвід, постановник не спромігся на якісний екшн.

Перша частина цього бойовика хоч і не претендувала на статус блокбастера, та все ж була вельми гідною. Що сталося тепер? Відповісти на це питання дуже складно. Зовсім незрозуміло, чому творці не

що сценаристи вигадують напруженіший і логічніший сюжет, ніж у «Джон Вік 2».

Все-таки прикро, що для Кіану Рівза немає місця у хороших фільмах.

«Наразі я задіяний у незалежному кіно, і поскаржитися на відсутність зайнятості не можу. Торік, наприклад, я дебютував як режисер із картиною «Майстер тай-цзи». Але річ у тім, що популярність дають блокбастери, зняті великими голлівудськими студіями. А мене туди нині майже не кличуть. Якщо чесно, то це неприємно, але змінити ситуацію не можу», — якось зізнався актор.

Зрозуміти його легко, та що поробиш, якщо ти перестав бути «форматом»? Хоча це дивує. Нехай актор не іскриться суперталантами, але він здатний надзвичайно глибоко розкривати найрізноманітніші персонажі. Тож краще перегляньте «Адвокат диявола» чи «Солодкий листопад». Там Рівз справді на висоті!

Анна СПІВАК

«Джекі»: «Чорний лебідь» замість першої леді

Оскароносна Наталі Портман є неймовірно талановитою акторкою. Але від часів «Чорного лебедя» знакових ролей у неї не було. Тому очікування від кінострічки «Джекі» були найвищими. Не дарма ж Портман отримала номінацію на «золоту статуетку» за те, що зіграла першу леді США?

Біографічна драма «Джекі» оповідає про той страшний день, коли в Далласі застрелили президента США Джона Фіцджеральда Кеннеді, і про кілька наступних днів по його смерті. Нам показують, як Жаклін переживала смерть свого чоловіка, як вона організувала похоронну процесію. Ось, мабуть, і весь сюжет.

Режисером фільму став Пабло Ларраїн, а продюсером — Даррен Аронофскі. Здавалося б, такий творчий союз може увінчатися успіхом, і нам неодмінно видадуть неймовірно міцну драму. На жаль, творцям стрічки не вдалося розповісти справжню історію Жаклін Кеннеді.

Насправді трагічним пострілам у Далласі передувало не найкращий період життя першої леді США. Джекі страшенно змучили постійні зради чоловіка. А ще за кілька місяців до вбивства Кеннеді помер її новонароджений син Патрік... Але режисер Пабло Ларраїн і сценарист Ной Оппенхайм не бажали занурюватися у глибини жіночої душі. Вони вирішили зосередитися на тому, що Джекі — такий собі олов'яний солдатик, який несхитно витримує удари долі. Їхня спроба виявилася безуспішною, порожньою і банальною. Головну героїню наче ляльку переставляли в різні локації і немовби змушували страждати. Таким штучним усе видавалося.

Та й персонажі вийшли, м'яко кажучи, ніякими: Пітер Сарсгард абсолютно не підходить на роль Роберта Кеннеді, власне, як і Джон Керролл Лінч анітрохи не схожий на Ліндона Джонсона. Проте всі надії поклалися саме на Наталі Портман. Але й тут із вибором актриси вочевидь дали маху. Подейкують, мовляв, спочатку на роль Джекі Кеннеді претендувала Рейчел Вайс. Однак вона доволі швидко вибула з проекту, поступившись місцем Портман.

Отже, почнімо з того, що Наталі зовні взагалі не схожа на колишню першу леді США. Харизми їй не бракує, а ось аристократизму і грації... Крім того, іноді здається, що вона вичавлює із себе страждання: Портман наче загубилася у тому ж «Чорному лебеді».

Раніше чимало актрис перетворювалися у Джекі. Але, мабуть, найкращою кінематографічною Жаклін була Кеті Холмс («Клан Кеннеді»): тут і зовнішня схожість, і чудова гра. Навіть дивно, що Портман не вдалося піднятися до її рівня.

Насправді для того щоб зняти сильну драму про жінку, потрібно бути або жінкою, або генієм. Попри величезний потенціал і можливість створити напрочуд гідну і серйозну стрічку, нам показали абсолютно нудну бутафорську кіноісторію. Навіть більше, перегляд цього кіно залишає доволі неприємний осад. Та й сама Жаклін-Портман буквально викликає відторгнення. Тож навряд чи виконавиця головної ролі отримає «Оскар» за цю роботу. Втім, фільм «Джекі» може поборотися ще в двох номінаціях: «кращі костюми» і «кращий саундтрек».

Євгенія ПРОРИВАЙ

ДЛЯ ТОГО ЩОБ ЗНЯТИ СИЛЬНУ ДРАМУ ПРО ЖІНКУ, ПОТРІБНО БУТИ АБО ЖІНКОЮ, АБО ГЕНІЄМ. ПОПРИ ВЕЛИЧЕЗНИЙ ПОТЕНЦІАЛ І МОЖЛИВІСТЬ СТОРОЧИ НАПРОЧУД ГІДНУ І СЕРЬОЗНУ СТРІЧКУ, НАМ ПОКАЗАЛИ АБСОЛЮТНО НУДНУ КІНОІСТОРІЮ

Головний редактор — Анна СПІВАК, відповідальний секретар — Олексій СОКУР

Свідоцтво про держреєстрацію КВ №21058-10858 ПР від 14.11.2014 р.

Редакція: м. Київ, бул. Лесі Українки, 26

Пишіть на адресу: ТзОВ «Структура ІТ», а/с 155, м. Київ, Україна, 04080

Засновник та видавець: ТзОВ «Структура ІТ» Тел.: (044) 359-04-54 e-mail: gazetavv@i.ua

Газету надруковано ТзОВ «Мега-Поліграф» 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14

Замовлення № 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 Наклад 10 386 прим.

Передплатні індекси: 23115 (рос.), 49450 (укр.)

При використанні публікацій посилання на газету «ВВ» обов'язкове.

Відповідальність за зміст рекламних матеріалів несе рекламодавець.

